

A trónörökös pár emlékére tervezett szerajevói Ferenc Ferdinánd emléktemplom. Bory Jenő modellje

A szerajevói Ferenc Ferdinánd- emlékek

Két esztendeje immár, hogy a szerajevói végtelen fegyvercsattanás elindította a legszörnyűbb világtragédia lavináját, két esztendeje, hogy ennek a tragédiának két legelső halottja mögött bezárult az artstetteni kriptá ajtaja.

Szerajevó közönsége az első pillanatban érezte, mivel tartozik halottjai emlékének, és főleg Pater Puntigammal, az érseki szeminárium professzorával, az élen, meg Sarkotics tábornoknak, Bosznia kormányzójának hozzájárulásával, — aki a fölvetődött terv keresztülviteléhez az udvar beleegyezését is kieszközölte, egy 38.000 koronányi összeg egybegyűjtésével lehetővé tette a szörnyű tett színhelyének művészi emlékekkel való megjelölését.

Bory Jenő építő- és szobrászművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskola tanára, aki tartalékos hadnagy minőségében ismerkedett meg Szerajevóban a mozgalom vezetőivel és akit ez a vezető-

ség a tervek elkészítésével megbízott, a célnak és helyi viszonyoknak megfelelően következőképpen oldotta meg a földadatot.

Pontosan azon a helyen, ahol a trónörökös párt a halálhozó golyó érte, — minthogy a forgalom akadályozása nélkül ezt a kérdést más formában megoldani nem lehetett, — csak egy 2×1 méter nagyságú, símán beágyazott acélapot helyeznek el az úttestben jelöl, rajta stilizált kereszt, körülötte ezzel a fölírással: „1914 június 28-án e helyen adta vérét és életét Istenért és Hazáért Ferenc Ferdinánd királyi herceg és felesége, Hohenberg Zsófia hercegnő.“

Ettől az acélaptól mintegy tizenkét méternyi távolságra, a Miljacska folyón átvető hídfehéhez állítják az emlékmű kiegészítő részét: egy szimbólikusan egybeépített kettős gránitoszlopot. Az oszlopot elől a trónörökös pár reliefjei díszítik, alépítményében egy Pieta-szobrocska áll, fölötté az öröklámpással.

Az emlékműveknek ez a része munkában van és terv szerint mielőbb átadják

rendeltetésének. A tulajdonképpeni gránitdísz emlékek azonban, melyeknek alkotója szintén Bory Jenő, még csak tervben, illetőleg modellben állanak készen, megvalósításukhoz eddig sem a viszonyok nem kedveztek, sem megfelelő anyagi eszköz nem állott rendelkezésre.

Zsófia főhercegasszony emlékét egy a város által ajándékozott területen emelt „Zsófia ifjúsági otthon“ örökíti meg, a meggyilkolt trónörökösét pedig egy mellette épülendő „Ferenc Ferdinánd emléktemplom“, mely terv szerint nemcsak arra van hivatva, hogy a két legelső hősi halott emlékét hirdesse, hanem hogy megőrizze valamennyi hőst, aki őket attól a szomorú emlékeztető naptól kezdődően a halálba követte. Épp ezért s mert az elhunyt trónörökös tragédiája egyúttal tragédiája lett valamennyiünk sorsának, országos gyűjtés indítását vették tervbe, mely gyűjtés keretébe tartoznak majd pénzügyi, vagy természetbeni adományok, nevezetesen egy-egy kő a hatalmas építményhez, amit kérnek főleg azoktól, akik-